

## **Bijlage: Het opgehaalde omwonendenperspectief Brem 1-5**

Tot aan het voorbereidingsbesluit hebben de omwonenden al op vele manieren input gegeven op de verschillende voorstellen van de initiatiefnemer omtrent de Brem. Voor meer informatie over het voorgaande, verwijzen we u naar de gemeentelijke website, <https://www.haaksbergen.nl/debrem>

### **Sinds het voorbereidingsbesluit hebben deze groepsgesprekken plaatsgevonden**

Gesproken	Wijkraad Hassinkbrink	Woensdag 25 januari 2023
	Klankbordgroep (aanwezig 6 p.)	Donderdag 02 februari 2023
	Bewonersbijeenkomst (79 p.)	Donderdag 09 februari 2023
	Klankbordgroep (8 p.)	Woensdag 15 februari 2023

Bijeenkomsten waren niet gericht op het ophalen van wensen en verwachtingen van de buurt, maar voorleggen van reeds gemaakte plannen en daar reactie op mogen geven.

Naast de groepsgesprekken en bijeenkomst hebben 45 inwoners vanuit mailcontact inhoudelijke input aangeleverd.

Verspreiding uitnodiging voor 1 e bewonersbijeenkomst zaterdag 04 februari 2023.

Verspreiding update-proces zaterdag 18 februari 2023 in de buurt.

### **Algemene inleiding:**

De locatie de Brem 1-5, kent ook voor de omwonenden al een hele geschiedenis. In die geschiedenis hebben al veel omwonenden eerder van zich laten horen omtrent de mogelijke huisvesting van beschermd wonen: dit is volgens hen niet gewenst op deze plek. Bij aankoop van hun woningen, en bij verkoop van de kavels aan de Brem, is nooit gesproken over beschermd wonen als mogelijkheid. Er is door vele ingesproken op de commissie- en raadsvergaderingen en er is een petitie aangeboden getekend door meer dan 500 personen. Vanuit deze intensiteit is in mei 2022 het voorbereidingsbesluit door de gemeenteraad genomen. Daarna volgde een 'radiostilte' die duurde tot eind januari 2023, waardoor de buurt niet geïnformeerd was over het verdere proces en hoe zij daarin betrokken zouden worden. Zelfs niet toen de buurt zelf in september 2022 al initiatief tot contact nam. Door gedane uitspraken in het voortraject door nagenoeg alle raadsleden, is er door omwonenden gedacht dat het 'beschermd wonen' niet meer ter tafel zou komen. In het voorbereidingsbesluit is niet duidelijk geformuleerd dat bij een 'lichtere' doelgroep en het aanpassen van de bestemming van maatschappelijk naar wonen, toch sprake zou kunnen zijn van een vorm van beschermd wonen. Dat gemeente en initiatiefnemers de afgelopen maanden zonder communicatie met de buurt nieuwe plannen voor beschermd wonen hebben besproken, heeft bij de omwonenden veel emoties losgemaakt. Dit uit zich in de vorm van:

- wantrouwen naar de gemeente in het algemeen;
- buitenspel gezet en niet serieus genomen voelen door zo laat (tijdsdruk) en als laatste in het voorbereidingsbesluit traject betrokken te worden;
- onveiligheidsgevoelens omtrent de leefomgeving;
- onveiligheidsgevoelens omtrent de kinderen uit de wijk;
- onveiligheidsgevoelens omtrent kinderen op de BSO op de Brem en geen plaatsingsmogelijkheden bij andere BSO's i.v.m. wachtlijst;

- onveiligheidsgevoelens omtrent jeugd die langs de locatie fietst richting school, sport of huis;
- kritische houding richting eigenaar van de grond van Brem 1-3-5;
- onzekerheden over de mogelijke doelgroep;
- zorgen over waardevermindering eigen woning/buurt;
- zorgen over de hinder, overlast en verminderde woongenot in de nu zo mooie, rustige en prettige woonwijk de Hassinkbrink;
- zorgen over toenemende verkeer in de gehele wijk;
- geen goede infrastructuur in de wijk om snel hulp te verlenen;
- zorgen om te weinig parkeerruimte rondom de kavel 1-3-5;

Daarnaast is duidelijk dat de terminologie van lichtere of zwaardere doelgroep, niet-klinische en klinische doelgroep voor omwonenden niet uitmaakt. Er zijn bezwaren tegen iedere vorm van beschermd wonen, omdat de zorgindicatie niets zegt over mogelijke onveiligheid en overlast. Beschermd en/of begeleid wonen zal altijd een brede doelgroep betreffen, waarbij verschillende problematiek aan de orde kan zijn, zowel binnen WMO als WLZ zorg. Bovendien kunnen de woonunits later alsnog voor andere doelgroepen gebruikt worden. Er zijn mensen met professionele zorg- en juridische kennis woonachtig in de buurt. Men weet waarover men spreekt.

Vanuit de gemeente is de volgende uitleg gegeven:

*Uit jurisprudentie blijkt dat als de nadruk op zorg ligt, het gebruik niet past binnen een woonbestemming, maar de bestemming bijvoorbeeld maatschappelijk moeten. Bij een klinische doelgroep gaat het om een groep met een grote zorgvraag en complexe problematiek. Bij cliënten met een complexe problematiek kun je bijvoorbeeld denken aan cliënten met ernstige verslavingsproblemen. Dan ligt de nadruk op zorg. Binnen de woonbestemming staat het zelfstandig wonen centraal. Uit jurisprudentie blijkt dan ook dat binnen een woonbestemming een klinische doelgroep niet passend is.*

Deze vage omschrijving geeft geen enkele garantie en sluit niet concreet iets uit. En hoe wordt hierop gecontroleerd? De zorgorganisatie die er beschermd of begeleid wonen zal aanbieden, zal zelf bepalen wie er geplaatst wordt (op basis van hun afspraken met gemeenten en zorgkantoor). Hun doel zal zijn om de plekken gevuld te hebben, anders is de zorg niet rendabel. Wie checkt dan of de cliënten niet-klinisch zijn?

Er wordt door de gemeente continu gesproken over een 'lichte doelgroep'. Over welke doelgroep hebben we het precies? Het Landelijk Platform GGZ<sup>1</sup> beschrijft de doelgroep als volgt. "De problemen die mensen met een psychische kwetsbaarheid ervaren zijn zeer divers: psychosegevoeligheid, somberheid, angst, stemmen horen. De duur en ernst van de problemen verschilt enorm. Vaak fluctueert de problematiek. Dit zijn niet alleen mensen met een psychosegevoeligheid, maar bijvoorbeeld ook mensen met een ernstige depressie, ernstige angstproblemen of een verslaving."

In hoeverre kan dan van 'een lichte doelgroep' gesproken worden? Is onvoorspelbaar niet een betere term? Het betekent dat nog steeds die alcohol of drugsverslaafde patiënt in een kinderrijke buurt

---

<sup>1</sup> Gemeenten en mensen met een psychische kwetsbaarheid, door Landelijk Platform GGZ, verkregen op 17-02-2023 via: <https://www.awvn.nl/app/uploads/2018/09/LPGGZ-Gemeente-en-mensen-met-een-psychische-kwetsbaarheid.pdf>

geplaatst kan worden, zoals voorheen ook het geval was bij de Weerde. Als ruim de helft van de mensen met een ernstige psychische aandoening zorg ontvangt (zoals te lezen in voorgenoemde notitie), en de meeste mensen daarvan ambulante zorg ontvangen, wat zegt dit dan over de ernst van de problematiek van de mensen die begeleid wonen? De initiatiefnemers hebben via de gemeente laten weten in gesprek te zijn met RIBW als mogelijke zorginstelling voor hun plannen. In het jaarverslag van RIBW Overijssel van 2021 is te lezen dat de hulpvragen van cliënten complexer worden en er krapte op de arbeidsmarkt is. Dit resulteert in de tendens om mensen zo lang en veel mogelijk thuis te begeleiden. Dit moet toch iets zeggen over de mate van problematiek van mensen die begeleid moeten wonen? Bij de RIBW lijkt deze tendens ook zichtbaar in de toename van incidenten over de afgelopen jaren (zie jaarverslag RIBW Overijssel 2021). De meeste incidentmeldingen zijn afkomstig uit wonen. Bij de cliëntgebonden factoren die hierin een rol spelen worden o.a. psychische conditie en middelengebruik genoemd. Van tevoren is niet aan te geven welke bewoners het om gaat, dit is afhankelijk van de zorgaanbieder en de personen die zich daar aanmelden. Dit maakt dat de risico's voor omwonenden zijn. Deze risico's willen zij niet aanvaarden gaven ze aan. Zij vrezen dat de wijk dan minder veilig en leefbaar is. Dit is wat zij bij navraag ook te horen kregen van buurtbewoners van De Weerde.

Voor omwonenden is duidelijk dat er bebouwd zal en mag worden op het perceel. Zij willen meedenken over andere opties en mogelijke ontwikkelingen. Voor hen staat echter voorop dat het niet kan gaan om beschermd of begeleid wonen. Zoals de buurt nooit, en ook 20 jaar terug tijdens de nieuwbouw tot stand is gekomen, verteld is.

Vanuit het voorbereidingsbesluit is vanuit de ruimtelijke ordening een stedelijke verkenning gemaakt. Er is een uitwerking gemaakt met drie varianten voor beschermd wonen. Eisen uit het voorbereidingsbesluit die zijn meegenomen zijn;

- Totaalontwikkeling
- Kleiner bebouwingsvlak
- Hoe het parkeren is geregeld.

Daarna heeft een gesprek met de eigenaar en een mogelijke zorgaanbieder plaatsgevonden of deze verkenningen zouden kunnen aansluiten bij hun intenties. Hierbij hebben zij te kennen gegeven dat variant 2 niet haalbaar is (om nog onbekende redenen financiële risico's), varianten 1 en 3 mogelijk wel.

Vanuit de omwonenden wordt aangegeven dat ze dit proces niet vertrouwen, vanaf dag 1 dat het plan is gepresenteerd. Omwonenden zitten met de volgende vragen: 'Waarom is er niet eerst met ons gesproken en al wel met de eigenaar?' 'Waarom komen wij nu pas in beeld, dit voelt alsof er al wat is bekookstofd?' Naast deze voorbeelden zijn meer opmerkingen gemaakt. Zij voelen zich niet serieus genomen en uiten hun gevoel van 'onmacht, onzekerheid en onvrede' over de gang van zaken.

In gesprekken en mailcontacten met omwonenden is uitgelegd dat het niet vreemd is dat als je een wijziging van een bestemming voorbereidt, eerst met de eigenaar van de grond spreekt. Deels wordt dat ook wel begrepen. Echter, hierin vinden omwonenden dat er qua communicatie over het proces en stappen te laat en te afwachtend gereageerd is door de gemeente richting omwonenden. Dit werd in de raadsvergadering van 22-02-2023 door zowel de raad als het college erkend.

Deze uiteenzetting is belangrijk om de context van onderstaande goed te begrijpen. De hele situatie kent meerdere actoren en het is van belang alle actoren goed mee te laten wegen in de keuzes die komen.

### Besproken scenario's en mogelijke consequenties;

	Scenario	Betekent	Consequenties vanuit buurt perspectief	Opmerking
1.	Maatschappelijke bestemming behouden	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Klinische doelgroep toegestaan</li> <li>- Vergunning aanvraag van initiatiefnemer zal in behandeling worden genomen</li> <li>- En je valt weer terug in de initiële discussie omtrent zorg met wonen en wonen met zorg</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Indien geen bepaling wordt opgenomen dat beschermd wonen wordt uitgesloten, dan gaan de omwonenden dit aanvechten via de rechtbank</li> <li>- Start van lange procedures bij Raad van State</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gemeente kan besluiten beschermd wonen uit te sluiten.</li> </ul>
2.	Van maatschappelijke bestemming naar woonbestemming	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Niet-klinische doelgroep is toegestaan</li> <li>- Vergunning aanvraag van initiatiefnemer zal in behandeling worden genomen.</li> <li>- Biedt perspectief voor andere woonvormen (starterswoningen, ouderenzorg, gewoon wonen)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Indien geen bepaling wordt opgenomen dat beschermd wonen wordt uitgesloten, dan gaan de omwonenden het aanvechten via de rechtbank</li> <li>- Start van lange procedures bij raad van state</li> <li>-</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- De KBG heeft juridisch advies ingewonnen en is van mening dat het uitsluiten van beschermd wonen mogelijk is.</li> </ul>
5.	Niet toestaan van beschermd wonen	<p>Mogelijke schadeclaim van initiatiefnemers bij gemeente</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Voorlopig geen ontwikkelingen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Omwonenden zien dit als ondernemersrisico</li> <li>- Deel van omwonenden zien dit als gemeentelijke keuze, en dus gemeentelijk risico</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- De KBG heeft juridisch advies ingewonnen en is van mening dat het uitsluiten van beschermd wonen mogelijk is.</li> </ul>

	Scenario	Betekent	Consequenties uit buurt perspectief	Opmerkingen
7.	Terugkopen van de grond door omwonenden	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Financiële investering voor omwonenden</li> <li>- Oprichten van een stichting</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Garantie dat je als buurt inspraak hebt over de invulling.</li> <li>- Regie bij omwonenden</li> <li>- Mogelijkheden van subsidies fondsen en bij provincie voor ontwikkelingen buurtinitiatieven</li> </ul>	-
8.	Terugkopen van de grond door de gemeente	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Financiële investering voor gemeente</li> <li>- Mogelijke schadeclaim van initiatiefnemer</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Optie op winst op de bouwgrond</li> <li>- Regie terug bij gemeente</li> </ul>	
9.	Het ruilen van de kavels aan de Brem tegen andere (braakliggende) kavels binnen de gemeente, die meer passend zijn voor beschermd wonen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Initiatiefnemer krijgt hun gewilde pand met beschermd wonen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gemeente krijgt de nodige plekken om de wachtlijst van deze doelgroep weg te werken</li> <li>- De buurt voelt zich gehoord en kan samen met de gemeente kijken naar een beter passende invulling van de percelen aan de Brem</li> </ul>	-

## Maatschappelijke consequenties

### Vanuit inwoners perspectief, omtrent wel/geen beschermd wonen

<p>Bij beschermd wonen</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Onrust in de buurt blijft</li> <li>• Ouders geven aan dan hun kind van de BSO te halen</li> <li>• Onveiligheid gevoelens (zie inleiding) worden niet weggenomen</li> <li>• Juridische stappen worden ondernomen</li> <li>• Kloof tussen overheid en samenleving zal in deze buurt groeien</li> </ul>
<p>Bij beschermd wonen, wat zou het kunnen betekenen voor de komende bewoners beschermd wonen</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Geen vertrouwen uit de buurt, moeilijke start voor de nieuwe bewoners.</li> <li>• De omgeving kent geen voorzieningen als winkels en openbaar vervoer. Dit betekent: geen echte kans op participatie in de wijk en meer zorg voor vervoer voor begeleiding en meer verkeershandelingen</li> <li>• Speelplek zal niet tot nauwelijks meer worden bezocht en sociale cohesie voor de nieuwe bewoners zal niet of nauwelijks vanuit de buurt worden omarmd</li> <li>• Het is een wijk met 70% tot 80% gezinnen met jonge kinderen, hoe kan deze doelgroep dan participeren, in deze wijk?</li> </ul>
<p>Bij geen beschermd wonen</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Hiermee wint de gemeente vertrouwen, de buurt voelt zich serieuzer genomen, door samen op te trekken in wat dan wel.</li> <li>• Veiligheidsgevoel wordt niet aangetast</li> <li>• Geen rechtsgang maar open voor meedenken en ontwikkelen</li> <li>• Kans voor andere, meer passende invulling van de kavels, bijvoorbeeld meer maatschappelijke voorzieningen in de wijk zoals een gezondheidscentrum (huisarts).</li> <li>• Dan wordt door de gemeente een andere plek voor beschermd wonen binnen Haaksbergen serieus onderzocht.</li> </ul>

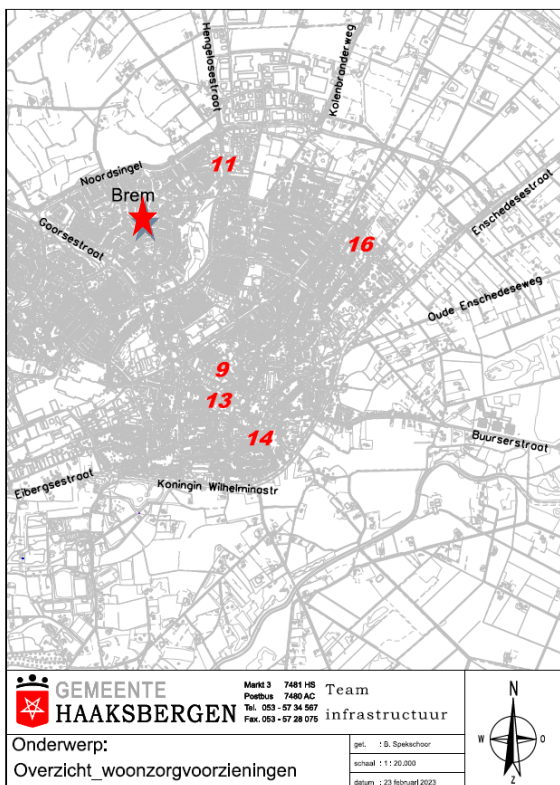
## Input en suggesties vanuit de buurt

<p><b>Suggestie 1:</b> Servicepunt van zorg en welzijn</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nu o.a. aanwezig; fysiotherapie, BSO, KDV, psycholoog....</li> <li>• Aanvullen met bijv. tandarts, huisarts, sport en beweging, ontmoetingsplek voor de buurt</li> <li>• Haalbaarheid moet worden onderzocht</li> <li>• Dit is wat de gemeente altijd en ook 20 jaar terug voorgespiegeld en gecommuniceerd heeft</li> <li>• Staat initiatiefnemer er niet voor open, kan de grond dan niet worden teruggekocht?</li> <li>•</li> </ul>
<p><b>Suggestie 2:</b> Dagbesteding</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dagbesteding is ook een optie, bijvoorbeeld voor de cliënten van Avelijn. Kunnen zij gelijk participeren in de wijk.</li> <li>• Haalbaarheid moet worden onderzocht</li> <li>• Minder verkeer belasting i.v.m. alleen overdag</li> <li>• Sluit goed aan bij KDV, BSO</li> <li>• Staat initiatiefnemer er niet voor open, kan de grond dan niet worden teruggekocht?</li> </ul>
<p><b>Suggestie 3:</b> Zorgwoningen voor ouderen</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Haalbaarheid moet worden onderzocht</li> <li>• Er zijn nog meer woningen voor ouderen nodig. Maar ook voor deze doelgroep geldt, wel ver van voorzieningen. Ouderen zullen echter vaker voorzien worden in allerlei zaken door zorgpersoneel, minder behoefte hebben zelf erop uit te gaan.</li> <li>• Staat initiatiefnemer er niet voor open, kan de grond dan niet worden teruggekocht?</li> </ul>
<p><b>Suggestie 4:</b> Starterswoningen of seniorenwoningen</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Behoefte aan betaalbare woningen voor starters en zelfstandig wonende ouderen</li> <li>• Haalbaarheid moet worden onderzocht</li> <li>• Staat initiatiefnemer er niet voor open, kan de grond dan niet worden teruggekocht?</li> </ul>

Omwonendenperspectief notitie opgemaakt vanuit opgehaalde bijeenkomsten, gesprekken en in samenspraak met de klankbordgroep van de buurt.

Verder is er aangedragen om in kaart te brengen waar alle woonzorgvoorzieningen zijn op de kaart in Haaksbergen. Hoe is de spreiding van doelgroep woonvoorzieningen, niet alleen vanuit de WMO maar ook vanuit de WLZ. Dit vooral om een beeld te krijgen over de verdeling van woonzorgvoorzieningen over Haaksbergen in het geheel. Omdat het nu alle schijn heeft dat de wijk Hassinkbrink onevenredig zwaar belast wordt met het Brem concept.

1	KSW Merelstraat 29	Livio
2	KSW Wiedenbroeksingel 2	Livio
3	De Pendel (oude Wiedenbroek), Wiedenbroeksingel 4	Livio
4	Woonzorgcentrum 't Iemenschoer Sterrebosstraat 2	Thuisgenoten
5	KSW Eenhuisstraat 2	Livio
6	Verpleeghuis Wiedenhof Geukerdijk 14	Livio
7	Woonzorgcentrum Het Saalmerink Klaashuisstraat 9	Livio
8	KSW Dr. Prinsstraat 13	Livio
9	Kalter 4F	Estinea
10	KSW Ferdinand Bolstraat 12	Livio
11	Lavendel 22 t/m 62	Aveleijn
13	Spoorstraat Haaksbergen	Azibo
14	Von Heijdenstraat	JP van den Bent
15	De Smitterij	JP van den Bent
16	Nachtegaalstraat	JP van den Bent
17	Eibergsestraat	Zorghuis Twente
18	Broekheurnerweg 82	Stichting De Beuk, Locatie woongroep
19	Broekdijk 9	t Vöske



Kaartje hiernaast geeft aan de locaties woonzorgvoorzieningen bijzonder doelgroepen, zonder de verpleeghuizen en woonzorgvoorzieningen voor ouderen.



**Wat betekent dit vanuit het omwonenden perspectief:**

Wat betekent dit vanuit het omwonenden perspectief:

De omwonenden geven duidelijk aan dat voor hen beschermd wonen in welke vorm dan ook geen draagvlak kent en zorgt voor een gerechtelijke procedure vanuit de buurt richting gemeente en initiatiefnemers.

Daarnaast geven ze aan wel open te staan voor andere ontwikkelingen en dat ze proactief willen meedenken in het realiseren van een andere ontwikkeling.

Zij vinden dat de gemeente zelf verantwoordelijk is voor de consequenties bij beide uitkomsten 1) wel beschermd wonen toestaan, of 2) meegaan van de gemeente met de buurt. De keuze voor één van beide uitkomsten zien omwonenden direct als wel of geen vertrouwen in de gemeente voor nu en in de toekomst, vooral door eerder gedane uitspraken (gebleken onbetrouwbaarheid).

Met deze uiteenzetting voor het maken van een keuze, wensen we u veel wijsheid toe en tevens geven de omwonenden aan dat u de belangen van de buurt zwaar moet laten meewegen in uw te nemen besluit.

*Noot: Afkorting KBG = Klankbordgroep*